

KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Driemaandelijke uitgave van de Provincie Antwerpen/Kasteel d'Ursel, Hingene | 11de jaargang # 41 | februari-maart-april 2015



SWEET 18



Foto: Sweet Babette · © Andreas Franke

Versterking

De Oostenrijkse fotograaf Andreas Franke is één van vijftig internationale kunstenaars en ontwerpers die in mei en juni hun opwachting zullen maken tijdens **SWEET 18**. Allemaal laten ze zich inspireren door de 18de eeuw: de pruiken en de hoepelrokken, de torenhoge dameskapsels en elegante meubels, het verfijnde porselein op de overdadig gedekte tafels. Andreas Franke geeft alvast een voorsmaakje: een typisch 18de-eeuwse vrijtijdsceïne in de bevreemdende omgeving van een gezonken schip, de Stavronikita. Het zonk 20 jaar geleden voor de kust van het Caraïbische eiland Barbados. Alle foto's uit de reeks werden ook effectief tentoongesteld op het wrak en de werking van het zeewater geeft hen een ongeëvenaarde patina.

SWEET 18 palmt twee maanden lang de drie verdiepingen van het kasteel in en toont je de 18de eeuw zoals je hem nog nooit hebt gezien. Het is ons meest ambitieuze tentoonstellingsproject tot nu toe.

Eenzijds gaat het om een groot aantal gerenommeerde kunstenaars uit binnen- en buitenland, anderzijds is de omvang van de tentoonstelling uniek voor het kasteel. Daarom passen we tussen 1 mei en 5 juli de openingstijden van het kasteel aan. Op vrijdag, zaterdag, zondag en op feestdagen is de tentoonstelling in de namiddag geopend voor individuele bezoekers. Van maandag tot donderdag ontvangen we zoals steeds groepen die hun bezoek kunnen afsluiten met een heerlijke afternoon tea.

Om deze tentoonstelling tot een goed einde te brengen willen we een beroep doen op jouw hulp. Verderop in dit magazine vind je een oproep om als vrijwilliger de rangen van ons team te komen versterken tijdens, maar ook na **SWEET 18**. Wil je mee helpen bouwen aan dit schitterend monument? Aarzel dan niet om contact met ons op te nemen!

LUK LEMMENS
gedeputeerde voor cultuur

KOEN DE VLIAGER-DE WILDE
directeur kasteel d'Ursel

COLOFON Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Hingene
www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 11
info@kasteeldursel.be
IBAN BE54091018504797
BIC GKCCBEBB

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen:
Cathy Berx, gouverneur-voorzitter,
Luk Lemmens, Ludwig Caluwé,
Inga Verhaert, Bruno Peeters,
Peter Bellens en Rik Röttger, leden
en
Danny Toelen, provinciegriffier.

Jaargang 11, nummer 41,
februari-maart-april 2015

Redactie: Veerle Moens en Koen De Vlieger-De Wilde,
met medewerking van Kaat Haest en
Katrien Hebbelincx.

Vormgeving: Frederik Hulstaert

Druk: Drukkerij De Bie, Duffel

Oplage: 5000 exemplaren

*Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk
papier en verpakt in milieuvriendelijke folie.*

ISSN 1781-4464

KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Gratis magazine

Wil je het magazine van kasteel d'Ursel thuis ontvangen? Bezorg ons dan je adresgegevens. Alle nummers zijn ook terug te vinden op de website.

Nieuwsbrief

Wil je nog beter geïnformeerd zijn over het reilen en zeilen binnen het kasteel? Schrijf je dan via de website gratis in op de elektronische nieuwsbrief.



Kasteelheer voor één dag

Word kasteelheer voor één dag en nodig je gasten uit in een schitterend kader. Je kan het kasteel huren voor onder andere recepties, seminaries, ontvangsten, diners en fotoreportages. Voor meer info, het reglement en de tarieven kan je ons bellen of surfen naar de website.

Zet je geld op de bank mét fiscaal attest

In november lanceerden we een oproep aan individuen, families, verenigingen of bedrijven om één van de nieuwe parkbanken te adopteren. We zoeken mensen die een speciale band hebben met het kasteel of het park, die er graag komen wandelen en die de verdere verfraaiing willen ondersteunen.

De bank kan een herinnering zijn aan een blijde gebeurtenis zoals een geboorte, een verjaardag of een jubileum of een droevige gebeurtenis zoals het overlijden van een familielid of een geliefde.

De voorbije maanden hebben al heel wat mensen hun geld op onze banken gezet. Vier exemplaren vonden adoptieouders en er lopen nog gesprekken over twee andere banken. Intussen heeft ook de Koning Boudewijnstichting haar medewerking verleend aan het project. De giften aan de Stichting zijn fiscaal aftrekbaar vanaf 40 euro (art. 145/33 WIB).

Word jij ook een gulle gever?

Stort dan op de projectrekening 'Nieuwe parkbanken voor kasteel d'Ursel', beheerd bij de Koning Boudewijnstichting, op rekening IBAN BE10 0000 0000 0404 (BIC: BPOTBEB1), met vermelding 128/2740/00069 (opgepast: gestructureerde mededeling). De giften worden gebundeld voor de adoptie van een grote bank door de lezers van het Kasteel d'Ursel Magazine. Iedereen is van harte welkom op de plechtige inhuldiging op zondagnamiddag 22 maart om 14.30 uur.



De kaaiman van het kasteel

Begin november was de kaaiman in de achterste wal van het park hét gespreksonderwerp in en om Hingene. Wandelaars zagen hem in het water tussen de afgevalen bladeren. Op een foto is inderdaad een reptiel te zien van ongeveer 70 centimeter lang. De volgende dagen werd de kaaiman niet meer gesignaleerd, maar volgens de geruchten was hij uitgezet en hadden voorbijgangers de nummerplaat van de dader kunnen noteren. Er werd ook gezegd dat het dier een eend had doodgebeten en dat hij kort nadien gevangen was.

Was het een stadslegende die zijn weg had gevonden naar een dorp? Niet helemaal. Eén wandelaarster heeft onmiddellijk de politie verwittigd en die heeft de informatie doorgespeeld naar het Vogelopvangcentrum in Malderen (waar men zich ook over andere dieren ontfermt). Het VOC stuurde een ploeg ter plaatse en na enig zoekwerk hebben ze de kaaiman effectief gevonden. Ze hebben hem voorzichtig benaderd en weten te vangen. Echt moeilijk was dat niet, want

de kaaiman bleek van kop tot teen van plastic te zijn ... Na zijn avontuur in de walgracht verblijft de kaaiman voortaan in de souvenirkast van het VOC in Malderen.

Jouw mening

We willen dit magazine zo interessant mogelijk maken voor onze lezers. Daarom horen we graag jouw ideeën en suggesties. Blijf je soms op je honger zitten? Waar wil je meer (of net minder) over weten? Welk onderwerp moet er absoluut eens aan bod komen? Is het magazine te groot of te klein, verschijnt het te vaak of te weinig, ontvang je het liever digitaal of toch gedrukt? Wat vind je van de vormgeving? Bewaar je het magazine? Wat vind je van de foto's? En van de verhouding tekst / foto's? Lees je het magazine helemaal? Zou je je abonneren, als je er voor zou moeten betalen? Alle tips zijn welkom via info@kasteeldursel.be of 03 820 60 11.

te dik. Maar de onverwachte 'promotie' tot afwasser achter de schermen was ook wel interessant. Ik werkte de hele avond samen met enkele van de vaste medewerkers van het kasteel en leerde hen zo wat beter kennen. Vanuit de coulissen had ik toch nog een goed zicht op de aanwezige dansers.' Geert Schellemans en François Genijn pasten wel in hun livrei. 'Wij hebben de hele avond glazen af en aan gedragen. We verkleden ons graag en hadden een leuk contact met de gasten. Sommigen wilden zelfs met ons op de foto. We voelden ons een komisch duo en het was eens wat anders dan het gele T-shirt dat we droegen tijdens de Kasteelfeesten.'

enthousiasme had ik aangeboden om in heel Willebroek en deelgemeenten te bussen. Dat bleek iets meer werk dan gedacht en ik vond het toch behoorlijk vermoeiend. Meestal is het genieten als ik kom helpen, maar soms ben ik dus iets te hevig!', zegt Magda al lachend. 'Aan dat flyeren heb ik me ook al eens mispakt', vult Liliane Roggeman aan. 'Ik nam enkele straten in Bornem voor mijn rekening, maar ik was blij dat mijn kleinkinderen er waren om me te helpen.' Ook Erna Geeraerts gaat liever met twee op pad om flyers in de brievenbussen te steken. 'Maar ik vond het best wel aangenaam werk. Zo ontdekte ik ook minder

Het kasteel kan al vele jaren rekenen op de hulp van vrijwilligers. Vanaf nu willen we die werking structureler uitbouwen. Als start organiseerden we in december een rondetafelgesprek met een delegatie vrijwilligers.

'Vrijwilligerswerk in het kasteel is geen werk'

- Het overleg vindt plaats op een weekdag in de namiddag waardoor er heel wat enthousiastelingen afhaken. Maar ook met zestien vlotte pratiers rond één tafel wordt het een gezellige drukte. De gutsende regen en de gure wind kunnen hen niet tegenhouden. 'Onze kerstcadeaus hebben we toch al', horen we er eentje zeggen. 'En hier is er altijd sfeer', antwoordt een ander. Eenmaal binnen wordt het inderdaad al snel enkele graden warmer. Eerst poseren de vroegste vogels al grappend voor een groepsfoto, dan gaat het richting groene salon voor een fijne babbel bij een stukje taart en een kop koffie.

Eddy Verdonck, één van de helpers van het eerste uur, steekt meteen van wal met een leuke anekdote. 'Ik heb net meegeholpen tijdens het 18de-eeuwse Winterbal, maar toen ik mijn lakeienkostuum paste, bleek het te klein te zijn – of was mijn buik

Paul Troch, Ria De Bie en Maria Deelen hebben ook mooie herinneringen aan de komst van keizer Napoleon tijdens de Kasteelfeesten. Paul kreeg er zijn vuurdoop als vrijwilliger in de bar en looft de gestroomlijnde organisatie en de fijne groep van medewerkers waarin hij terecht kwam. Agnes vond het heerlijk om ijsjes te scheppen voor de kinderen en Ria genoot na haar shift van de overtuiging waarmee de reenactors zich inleefden in hun rol.

Magda Aerts heeft er de meeste dienstjaren opzitten als vrijwilliger opzitten. 'Ik ben voor het eerst komen helpen in 2005, bij de tentoonstelling *Tussen salon en strijdtoneel*. Sindsdien heb ik vanalles gedaan: van kaartjes scheuren bij concerten en toezicht houden bij tentoonstellingen tot flyeren ter aankondiging van de Kasteelfeesten. In mijn

bekende plekje in mijn dorp Blaasveld.' Marcel De Vriendt kent het kasteel als zijn broekzak. Hij kwam hier voor het eerst als gids in Klein-Brabant. 'Ik voel me hier intussen helemaal thuis. Ik vind het heerlijk om tussen de mensen te zijn en geniet ook altijd weer opnieuw van de prachtige omgeving.'

Ook Marcel Stevens en zijn echtgenote Chris Bruyninx zijn fan van de unieke locatie. Hun loyaliteit aan het kasteel is groot. 'We werken ook nog voor andere culturele organisaties als vrijwilligers. Het houdt ons bezig, want rust gaat al snel roesten.'

We krijgen die middag veel lof over onze vrijwilligerswerking, maar we zijn uiteraard ook vooral benieuwd naar tips voor verbetering. 'We voelen ons hier altijd heel erg gewaardeerd en erg



Bovenste rij v.l.n.r. Achiel Calus, Liliane Roggeman, Paul Troch, Geert Schellemans, Marcel Stevens, Chris Bruyninx, Magda Aerts, François Genijn · Onderste rij v.l.n.r. Christine Leroy, Marcel De Vriendt, Agnes Van Reeth, Ria De Bie

welkom, maar misschien zou onze betrokkenheid nog sterker zijn als we nog vollediger informatie krijgen, merkt Christine De Rycke op. 'Als toezichter bij een tentoonstelling zou het bijvoorbeeld handig zijn om vooraf ook een rondleiding te krijgen door een gids.' 'Misschien is een korte infosessie in de week voor een evenement als de Kasteelfeesten ook een idee', vervolgt Christine Leroy. 'Een geïnformeerde vrijwilliger is er zoveel meer waard.' Een andere suggestie komt van Achiel Calus, die voorstelt om onder de vrijwilligers ook verantwoordelijken te zoeken die mee helpen coördineren. 'Het zou ook handig zijn om tijdens een evenement als de Kasteelfeesten een reserveploeg te hebben, die je 'ad hoc' kan inzetten waar het meest nodig is.'

We hebben alle tips – en er waren er nog heel wat die dit artikel niet gehaald hebben – zorgvuldig genoteerd. Met stip bovenaan staat het voorstel om jaarlijks een uitstap te maken met alle vrijwilligers. Op die manier kunnen we onze waardering tonen, terwijl iedereen elkaar ook wat beter kan leren kennen. Wordt zeker vervolgd. ■

VEERLE MOENS
Kasteel d'Ursel

WORD VRIJWILLIGER IN HET KASTEEL

Voor de tentoonstelling **SWEET 18** (1 mei tot 5 juli) zijn we nu al op zoek naar:

- ★ wandelaars en fietsers die flyers willen bussen in de ruime regio rond het kasteel
- ★ gastheren en gastvrouwen die toezicht willen houden tijdens de tentoonstelling
- ★ toogmedewerkers die koffie, thee, prosecco en frisdrank willen schenken in de parkbar

Wil je zelf een handje komen toesteken of ken je iemand in je familie, vrienden- of kennissenkring met een hart voor kunst, cultuur en erfgoed? En denk je dat kasteelvrijwilliger iets voor jou, hem of haar zou zijn? Stuur dan een mail naar veerle.moens@kasteeldursel.be.

Zo krijg je binnenkort onze oproep voor **SWEET 18** en kan je uiteraard zelf beslissen wanneer, op welke manier en hoeveel je ons wil helpen.

SWEET 18

Van 1 mei tot 5 juli wordt het kasteel het decor voor een uitzonderlijke tentoonstelling. **SWEET 18** toont je de 18de eeuw door de ogen van vijftig hedendaagse kunstenaars, modeontwerpers en designers: van Erwin Olaf en Wim Delvoye tot Walter Van Beirendonck en Philippe Starck. Ze creëren een zoete wereld van plezier, overvloed, wellust, pasteltinten en gekrulde versieringen. Bezoek de drie verdiepingen van het kasteel en ontdek de 18de eeuw zoals je hem nog nooit hebt gezien ...



Stephen Jones · foto: © Hugo Maertens



Jessica Harrison



Nick Ervinck



Hella Jongerius



Richard Sjöberg



Andreas Franke



Olaf Hajek



Walter Van Beirendonck - foto: © Ronald Sloops



Maarten Baas



Wim Delvoye



Ray Caesar



Beth Catleman



Erwin Olaf



Molly Prater



© Pascal Saelens

De afgelopen jaren sleepte de Portugese pianist Manuel Araujo verschillende prijzen in de wacht. Ondermeer in Portugal, Spanje, Italië, Macedonië en Nederland kwam hij als winnaar uit de bus. Vorig jaar voegde hij de allereerste editie van de *Primavera Pianistica Competition* toe aan zijn palmares. Binnenkort keert hij met veel plezier terug naar het kasteel voor een romantisch recital. En dan te bedenken dat hij eigenlijk niet eens van plan was om aan de wedstrijd deel te nemen...

Als muzikant stop je nooit

‘Afgelopen zomer stonden er een aantal belangrijke concerten op mijn programma, in Rome, Jeruzalem, Acre, Taipei, Tokyo en Okayama. De masterclass *La Primavera Pianistica* viel op het perfecte moment om mijn repertoire verder in te studeren. In eerste instantie was ik niet van plan om mee te doen aan de wedstrijd. Ik was net vader geworden en had een vermoeiende periode achter de rug. Maar uiteindelijk was ik toch goed voorbereid en dat motiveerde me om alsnog deel te nemen aan de selectie. Met succes! Het is heel fijn dat ik, na een vruchtbare masterclass, nog eens naar het kasteel mag terugkeren voor een soloconcert.’

Maestro Delle Vigne achterna

De *Primavera Pianistica* wordt georganiseerd door de Argentijnse professor en

pedagoog Aquiles Delle Vigne. Voor Manuel Araujo absoluut geen onbekend: na zijn muziekopleiding in Portugal trok Manuel naar Rotterdam om er aan Codarts te studeren, in de klas van Delle Vigne.

‘Sinds mijn zeventiende volg ik les bij Maestro Delle Vigne. Ook vandaag nog ga ik bij hem te rade als ik twijfel over nieuw repertoire of als voorbereiding op een belangrijk concert. Hij behoort tot de beste internationale professoren. Zijn repertoirekennis is immens, hij stamt af van een rijke traditie – rechtstreeks van Beethoven – en zijn menselijke manier van lesgeven is uniek. Hij leidt één van de beste pianoklassen ter wereld, en blijft tegelijkertijd ook toegankelijk voor prille pianisten. Zijn aanpak is bezielend: hij

plaatst pure techniek en lege virtuositeit nooit op de voorgrond, maar altijd in functie van een diepgaande, muzikale interpretatie.’

‘Als muzikant stop je nooit met bijleren. Een leerling/leermeester-relatie is daarin ontzettend belangrijk. Muziek studeren is een traag proces dat meer vraagt dan louter mechanisch je vingers over toetsen bewegen. Maestro Delle Vigne geeft me advies vanuit zijn wijsheid en zijn rijke ervaring.’

‘Tijdens de *Primavera Pianistica* kunnen studenten les volgen bij verschillende professoren. Meestal zijn er een achtal waaruit ze op voorhand een keuze kunnen maken. Op zich vind ik dat een prachtig opzet, maar vorig jaar heb ik met die traditie gebroken en enkel met Delle Vigne aan mijn repertoire gewerkt, te meer omdat één van de stukken waaraan ik wilde werken een arrangement van zijn hand was, gebaseerd op een orgelwerk van César Franck. Daarnaast speelde ik ook Liszt en Chopin. De concerten tijdens de week vormden een uitgelezen gelegenheid

tratie die noodzakelijk is om muziek te creëren. Een klein dorp als Hingene zorgt er bovendien voor dat de deelnemers met elkaar in gesprek gaan en ideeën en interpretaties uitwisselen.’

‘De *Primavera Pianistica* brengt muzikanten uit alle hoeken van de wereld bijeen, met allemaal verschillende manieren om naar muziek te kijken. Die ontmoetingen vormen een waardevol aspect dat makkelijk verloren gaat bij een vergelijkbaar initiatief in een grote stad. De sfeer tijdens de week is fantastisch, voor en na de concerten gaan we vaak samen iets drinken. Het is een unieke kans voor jonge internationale muzikanten om elkaar te ontmoeten op een informele manier.’

Romantiek met een vleugje jazz

In 2014 werd Manuel Araujo de eerste winnaar van de *Primavera Pianistica Competition*. Hij speelde volgens de jury ‘op internationaal topniveau. Hij demonstreerde een brede kennis van de muziek en toonde zijn persoonlijkheid zonder de essentie te verliezen’. De tweede prijs werd uitgereikt aan Evgenya Antonova uit Rusland. De negenjarige(!) Yeh Cheng Sun uit Taiwan kreeg omwille van zijn uitzonderlijke talent een volledige studiebeurs voor de *Primavera Pianistica 2015*.

‘Vorig jaar werd de masterclass voor het eerst gekoppeld aan een wedstrijd. Tijdens de selectieronde kozen de docenten een aantal deelnemers die hun repertoire mochten spelen tijdens de drie officiële concerten. De winnaar van de wedstrijd wordt door het cultuurcentrum Ter Dilft uitgenodigd voor een solorecital in het kasteel. Het wedstrijdelement vind ik een zeer belangrijke meerwaarde. Het daagt jonge pianisten uit om zich tijdens die week tot het uiterste in te spannen, in plaats van alleen maar te genieten van de inspirerende professoren en de unieke omgeving.’

‘Het programma van mijn soloconcert kleurt romantisch, met enkele grote werken uit de muziekgeschiedenis. We

kozen ervoor om een technisch complex repertoire te selecteren, dat tegelijk een breed publiek kan aanspreken en raken – niet enkel de doorgewinterde muziekliefhebber of de regelmatige concertbezoeker. Naast Beethoven, Chopin en Liszt, voegen we met Gershwin een tikje jazz en een ritmische tegenkleur toe aan het programma.’

‘Elk concert voor een publiek is ontzettend leerrijk. Voor mij gaat het erom dat ik nooit een noot speel zonder er zelf van te genieten. Als ik er zelf geen plezier aan beleef, zal het publiek dat zeker niet doen. En daarnaast is het mijn bedoeling om steeds zo goed mogelijk het beeld van een componist te benaderen en te verdedigen – in de meeste gevallen is de componist al overleden, en kan hij dus niet meer opkomen voor zichzelf, zonder mijn interventie in zijn werk. Ik probeer niet louter noten te spelen, maar de noten altijd te gebruiken om de intentie, de subtekst, van de componist te achterhalen, emotioneel of filosofisch. Elke noot heeft een eigen betekenis, elke noot leidt een eigen leven.’ ■

KAAT HAEST

met bijleren

om mijn repertoire uit te testen voor een warm publiek, als voorbereiding op de uitdagende concerten van de daaropvolgende zomer.’

Concentratie troef

In 2015 vindt La Primavera Pianistica al voor de zevende keer plaats in het kasteel. Van 16 tot 21 maart zullen zo’n veertigtal internationale studenten afzakken naar Hingene om er les te volgen bij verschillende topdocenten.

‘Kasteel d’Ursel is de perfecte locatie voor de masterclass. Het bezit alle kwaliteiten die belangrijk zijn geweest voor componisten doorheen de tijden: een bijzondere historische omgeving en de stilte van de natuur. Dat rustgevende, landelijke kader stimuleert een juiste inspiratie en concen-

KOM GRATIS LUISTEREN!

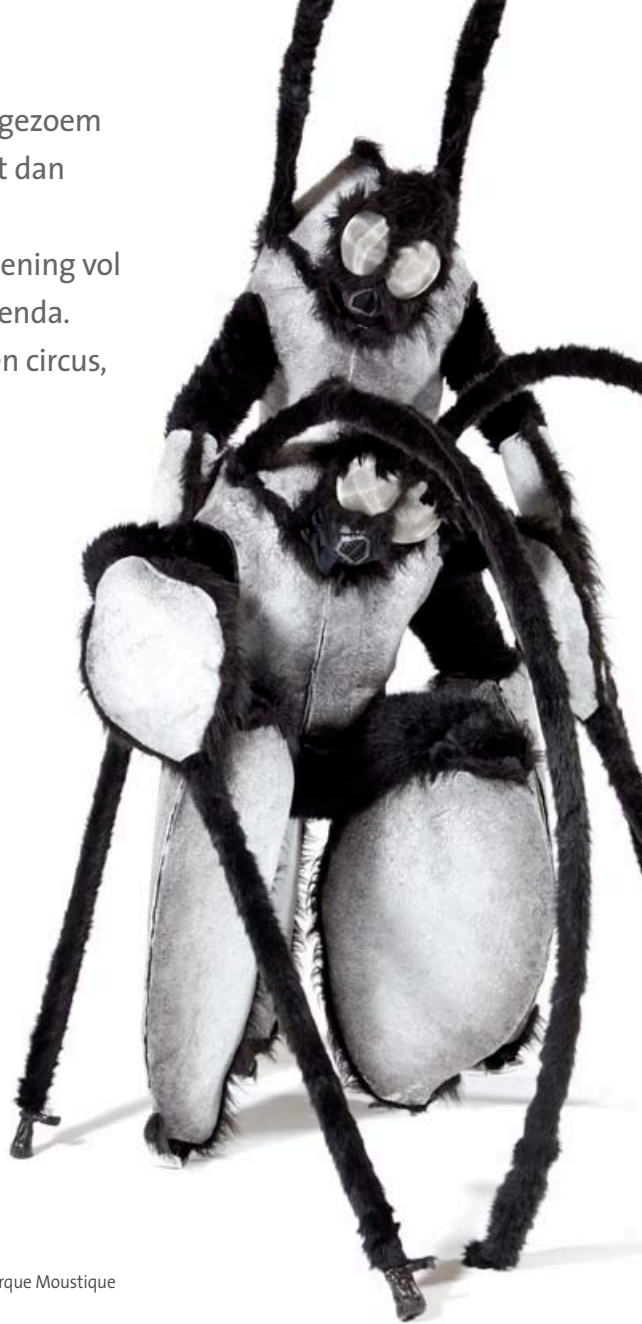
Het solorecital van Manuel Araujo op 1 maart is al maanden uitverkocht, maar je bent van harte welkom om de *Primavera Pianistica Competition 2015* bij te wonen.

Er zijn concerten op dinsdag 17, donderdag 19 en zaterdag 21 maart 2015, telkens om 20 uur. Elke avond spelen er vier tot zes pianisten. Na afloop kan je napraten bij een glas in de spiegelzaal. De toegang is gratis, maar we vragen een vrije bijdrage die integraal wordt verdeeld onder alle pianisten van de avond.

Je kan je plaatsen reserveren via info@kasteeldursel.be of 03 820 60 11. Uiteraard mag je naar meerdere concerten komen luisteren.

SUPERVIEG

Op zondag 26 april klinkt er weer luid gezoem op het kasteeldomein. *Supervlieg* komt dan voor de zevende keer naar Hingene. Schrijf deze sprankelende familie happening vol met kunsten en kunstjes nu al in je agenda. Je zal er kunnen smullen van theater en circus, muziek, workshops en ander vertier.



Cirque Moustique

★ Bus vol leugens *Het Paleis*

Welkom in de buik van de walvis! In zijn zachte, veilige buik ontmoeten we Mark, de grootste bangerik van de hele wereld. Hij is voor alles bang, maar vooral voor zwemmen. Samen met ons en een aantal rare figuren maakt hij de sprong in het diepe. Zal zijn droom uitkomen? In de *Bus vol leugens* is alles mogelijk.

★ Shake, Shake, Shake! *Cie PakiPaya*

Tony Fumé – een verstokte roker en playboy – en Rita Glamour – naïef, gepassioneerd en onverzadigbare kauwgometster – vormen het exotische koppel *PakiPaya*. Ze zijn vooral bekend om hun halsbrekende acrobatische toeren en sexy dansen. Hun specialiteiten zijn luchtacrobatie, Chinese paal en humor, heel veel humor. Laat je charmeren, verrassen en begeesteren door dit enthousiaste stel.

★ Cirque Democratique de la Belgique *Pol & Freddy*

Le Cirque Démocratique de la Belgique is geïnspireerd door het Belgische wereldrecord ‘langste periode zonder regering’. Deze circustheatervoorstelling is heel erg Belgisch en dus heel erg democratisch: het publiek

kan stemmen en meebeslissen over zowel vorm als inhoud. Het is een voorstelling waarin alles mogelijk lijkt, van een interactief jongleer Nummer, over een tapdansact met skibotten tot een duik van vier meter hoog in een zwembadje van dertig centimeter diep.

★ Superflidderfladder *Jeugdharmonie Ter Dift*

De fluitvliegjes, klarinetfladders en tromvliegen van de Jeugdharmonie brengen samen een zoemend muziekspettakel. Herbeleef de meest speelse en

vrolijke noten uit je muzikale herinnering en dompel je onder in het paradijselijke land der noten.

★ De dikke koningin *Academie Bornem*

Wat gebeurt er als je niet kan ophouden met snoepen? Treed binnen in het paleis van de dikke koningin en het gedicht van Erik Van Os en zing, luister en dans mee met de leerlingen van de academie. Schraap alvast je stem en zet je dansschoenen klaar voor het hoffeest van de snoepkoningin.

*De verdwenen
oranjerie
en moestuin
van Hingene*



Voor het eerst in vele jaren is een foto van de verdwenen oranjerie van Hingene opgedoken. Net dit najaar is aan de rand van het park de oude moestuinmuur hersteld. Dit zijn de schaarse getuigen van wat ooit de meest vruchtbare en kleurrijke plek van het domein was. Tijd dus voor een terugblik...

Reeds in de 17de eeuw leveren de *grote schoone boomgaerden* van Hingene een overvloed aan fruit. In den hof wassen meloenen onder glas. Ten zuiden van *den bascourt*, tegenover het kasteel, staat een oranjerie, waar leifruit op spalieren tegen de gevel groeit. Vroeg in de 18de eeuw wordt ten westen van het kasteel een moestuin of *potager* aangelegd en arriveren de eerste *oranieboomen* op het domein. Asperges en artisjokken spijzen de maaltijd in Hingene en Brussel. Op het dessert staan, behalve meloenen, ook perziken en vijgen.

In 1760 brengt de Italiaanse architect Giovanni Nicolano Servandoni hier grondige verandering in. De moestuin maakt plaats voor nieuwe sierperken. Om een statige ontvangst met perspectief op het kasteel te creëren, gaat de oude oranjerie tegen de vlakte. Maar een *huis van plaisantie* als het kasteel d'Ursel kan niet zonder de nodige mondvoorraad en luister. Dus wordt het eerstkomende voorjaar – ten zuiden van de oostelijke grachtarm – een nieuwe en ommuurde moestuin aangelegd. Naast appels en peren, komen nu ook abrikozen, noordkrieken, perziken en pruimen in het verschiet. Een schilder-glazenier ontfermt zich over de nieuw gemaakte meloenkassen. Een schipper vaart naar Temse om potten te halen voor *den ananas*. Als kroon op het werk wordt in 1765 een kolenkachel geleverd voor de

nieuwe oranjerie, die zich nu rechts van de vernieuwde toegang bevindt en er de westzijde van de moestuin vormt.

Om de rijke oogst aan groenten en fruit ongeschonden naar Brussel te brengen, slaat een mandenmaker aan het vlechten. Omgekeerd worden per boot tientallen sinaasappel-, laurier-, granaatappel- en mirteboompjes aangevoerd, evenals hun eikenhouten kuipen vervaardigd door de Brusselse meester-schrijnwerker Jean Baptiste Filquier. Jaarlijks worden zes tot acht nieuwe kuipen gemaakt, om samen met de oude exemplaren, het vele latwerk in de moestuin en de meloenkassen een schilderbeurt te krijgen. Pas na de ijsheiligen in de maand mei wordt de hele collectie uitgesteld op het domein. Midden oktober vindt ze opnieuw onderdak in de verwarmde oranjerie. Om de zware boomkuipen te hijsen en verplaatsen, komen de sterkste mannen van het dorp een handje helpen. Elk jaar opnieuw luiden deze merkwaardige takelwerken de aankomst en uittocht van de familie d'Ursel in.

Begin 19de eeuw groeit en bloeit de tuin van Hingene als nooit te voren. Vooral hertog Charles Joseph d'Ursel ontpopt zich als amateur botanist en verwoed verzamelaar van exotische bloemen en planten. Al in de late jaren 1820 wordt nabij de oranjerie een serre gebouwd. Twee jaar lang heeft schilder-glazenier Frans Michiels de handen vol met het stoppen van de ruiten in *het nief seer* en het verven van de ramen en kassen in *perel couleur*. Vele collega's zullen hem volgen. Jaarlijkse reizen de mooiste oranjerie- of serreplanten naar de zomer- en wintersalons van Gent, Mechelen of Brussel om er naar een eervolle vermelding of medaille te dingen. Het aanbod reikt van Braziliaanse amaryllissen tot Australische grassen, van orchideeën tot palmen, van bittersinas en citroenen tot oleanders.

In 1862 vinden werken plaats aan de oranjerie, de serre en de potkamer. De toenemende hoeveelheid planten dwingen echter tot drastischer maatregelen. Tussen 1872 en 1874 maakt een gedeel-

telijke afbraak plaats voor een harmoniserende uitbreiding naar ontwerp van architect Guillaume Müller uit Le Roeulx bij Bergen. Naast hergebruik van het oude materiaal worden nog eens tienduizend blauwe bakstenen aangevoerd. Op het dak komen leien. Hoewel lengte en breedte beperkt zijn door de nabijgelegen kasteelgracht en het nodige zonlicht, biedt de vernieuwde oranjerie met serre ruimte voor maar liefst 100 kuipplanten, die – netjes in rijen geschikt – licht vangen via tien ijzeren boogramen. Bij de serre op de zuidzijde staan *piliers*. Gaat het dan om zuilenpilasters ter verfraaiing in de gevel verwerkt of om de houten steunen binnenin waartegen vijgen groeien? Zo herinnert Hedwige d'Ursel zich hoe na de oogst deze steunen werden neergehaald om de afgelegde takken – toegedekt onder stro en bladeren – veilig door de winter te loodsen.

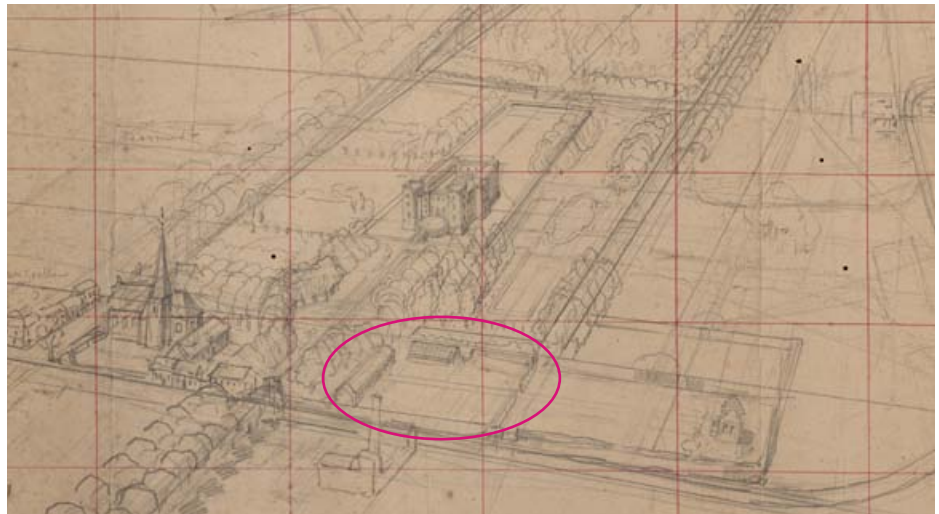
Jammer maar helaas biedt het mooie parkplan van Edouard Keilig uit 1883 geen zicht op de nabijgelegen moestuin, oranjerie en serre. Toch maakt dit nieuwe ontwerp bijzonder gebruik van de aanwezige traditie. Zo worden niet alleen het 18de-eeuwse karakter en verband tussen kasteel en park bewaard. Ook de historische luister van oranjerieplanten in de tuin van Hingene houdt stand, zowel langs de statige oprijlaan als in het nieuw geplante *bosquet*. Nieuw maar evenmin weergeven, is de nabijgelegen bloementuin vol rozen, krokussen, hyacinten, tulpen, sneeuwroem, wouw, papavers, lobelia, leeuwenbek, gele nagelbloem, gladiolen, goudlelies, begonia's en dahlia's ... als inspiratiebron en decor bij het schildersatelier van hertogin Antonine de Mun en haar dochter Henriette.

In de late 19de eeuw wordt het Parkbos-Oost bij het domein gevoegd. Als eerste is de noordelijke helft tot bij de boswachterwoning aan de beurt. Rond de eeuwwisseling wordt de zuidzijde tot bij het schildersatelier met de bloemen- en moestuin aangepakt. Beide helften worden door een nieuwe parkaanleg met elkaar verbonden. Als schakel tussen het nieuwe parkbos en het kasteel wordt de grondnam over

de oostelijke kasteelgracht aangelegd, evenals een nieuw ovaalvormig perk, andermaal met kuipplanten verfraaid. Dit perk legt meteen ook de link met het Keilig bosquet, de serre, de oranjerie en de moestuin ten zuiden. Dus wordt ook over de zuidelijke grachtarm een nieuwe brug naar de moestuin gebouwd. Na afloop van deze werken in 1903 wordt het vernieuwde domein weergegeven in een perspectief. Hoewel onafgewerkt toont deze schets – als enige – de volledige constellatie van de ommuurde moestuin tot aan en bij het schildersatelier, de oranjerie en serre op de westzijde en het circuit van bruggen, paden en dreven ter verbinding met de kasteeltuin en het Parkbos-Oost.

De Eerste Wereldoorlog brengt echter barre tijden. De anders zo lucratieve verkoop van groenten en fruit uit de moestuin compenseert nauwelijks het loon van de hovenier. Even wordt zelfs overwogen om de moestuin te verhuren. Maar wie ontfermt zich dan over de uitzonderlijke oranjeriecollectie? In 1920, wanneer de rust is weergekeerd, krijgt Hedwige d'Ursel bezoek van haar vriendin Marie Noëlle de Vaux. Een kleine tien jaar later zal ze trouwen met Sir David Kelly, Brits ambassadeur in Zwitserland, Argentinië en Turkije. Haar bezoek in Hingene wordt vereeuwigd in een foto, die ons voor het eerst een kijk biedt op de oranjerie van Hingene: een brede constructie in grijze baksteen met hoge, ijzeren (boog) ramen en centrale, dubbele deur. Boven het leien dak torenen de lindebomen bij de toegang. In de oude moestuin prijken een zonnwijzer op sokkel en vooral rozenstruiken. Voor fruit en groenten is inmiddels aan de overzijde van de straat achter de Scaldis brouwerij de *nieuwen hof* aangelegd.

Wanneer het Duitse leger het kasteel bezet, trekt de familie d'Ursel zich noodgedwongen terug in Brussel. Vijf lange oorlogsjaren lijkt Hingene verder weg dan ooit. Vrachtwagens vernielen de tuin. Bij het schildersatelier en de moestuin worden vliegputten gegraven. Toch stellen de hoveniers Guillaume D'Hooghe



Potloodtekening van het kasteeldomein met de moestuin (ca. 1903)



De tuinmuur voor en na restauratie

en Camile Buyst alles in het werk om de kolenstoven in de oranjerie brandende te houden en per fiets aardappelen en groenten naar Brussel te smokkelen. Groot is de dankbaarheid van Robert d'Ursel, maar niets wordt als weleer. In de late jaren 1960 verdwijnen de oranjeriekuipen langzamerhand uit beeld.

Kadastrale schetsen uit 1938 en 1972 tonen hoe de bocht van de steenweg op Wintam of de huidige Wolfgang d'Urselstraat tot twee maal toe werd verlegd. Al die tijd zijn de tuinen, het schildersatelier, de oranjerie en serre blijven staan. In het vooruitzicht van een gedeelde verkoop worden de bruggen over de oostelijke kasteelgracht als eerste geslecht. In opdracht van de hertog worden ook de oranjerie, de serre en de paardenstallen gesloopt en steen per steen verkocht. ■

DR. KATRIEN HEBBELINCK
Docent Erasmushogeschool Brussel &
Universiteit Antwerpen

FEESTELIJKE INHULDIGING VAN DE GERESTAUREERDE TUINMUUR EN DE NIEUWE PARKBANKEN

Bij de sloopwerken blijft het meest oostelijke deel van de tuinmuur overeind, maar in de loop van de jaren geraakt ook dit relict steeds meer in verval. De pannen verdwijnen, stenen vallen uit de muur en de omgeving verwildert. Bij de restauratie van het kasteel en het park krijgen andere werken voorrang. Sinds vorig najaar is de tuinmuur aan de beurt. Gedurende twee maanden herstelt PIT Eiffage het metselwerk en de smeedijzeren poort. De muur wordt opnieuw afgedekt met Boomse pannen. De opgehoopte aarde wordt afgevoerd en het wandelpad wordt doorgetrokken tot aan de poort. In de muur zitten nog heel wat haken die vroeger werden gebruikt om leifruit aan te bevestigen. Op termijn zullen we ook deze traditie nieuw leven inblazen en de tuinmuur zo helemaal in zijn oude glorie herstellen.

Op zondag 22 maart 2015 om 14.30 uur worden de gerestaureerde tuinmuur én de nieuwe parkbanken plechtig ingehuldigd. Met de fanfare op kop wandelen we door het park en laten we lintjes knippen door mensen die de aankoop van de banken hebben gesteund. We sluiten af met een glas in de spiegelzaal.

Steinwayrecital met Manuel Araujo

Zondag 1 maart 2015 · 11 uur · uitverkocht

Lees meer op pagina 8 en 9.

Info en reservatie
CC Ter Dilft
03 890 69 30
www.terdilft.be

La primavera pianistica

Dinsdag 17 maart, donderdag 19 maart en
zaterdag 21 maart 2015 · 20 uur · gratis
(na reservatie)

Lees meer op pagina 8 en 9.

Opnieuw nodigt de Argentijnse pianist Aquiles Delle Vigne enkele collega-professoren uit en komen er beloftevolle studenten uit de vier windstreken. Tijdens drie concerten tonen de muzikanten hun kunnen aan het publiek. Voor elk van de drie recitals selecteren de maestro's hun beste studenten. Een unieke gelegenheid om de concertpianisten van morgen vandaag al aan het werk te horen!

Info en reservatie
Kasteel d'Ursel
info@kasteeldursel.be
03 820 60 11



Kugoni Trio

Inhuldiging van de nieuwe parkbanken

Zondag 22 maart 2015 · 14.30 uur · gratis

Lees meer op pagina 3, 12, 13 en 14.

Iedereen is van harte welkom op de plechtige inhuldiging van de gerestaureerde tuinmuur én de nieuwe parkbanken. Met de fanfare op kop wandelen we door het park en laten we lintjes knippen door mensen die de aankoop van de banken hebben gesteund. We sluiten af met een glas in de spiegelzaal.

Concert met het Kugoni Trio

Zondag 29 maart 2015 · 11 uur · 14 / 12 euro
(aperitief inbegrepen)

Kugoni Trio neemt je mee op een muzikaal avontuur doorheen een klassiek, maar vergeten repertoire. Laat je verrassen door een pareltje van grootmeester Paul Gilson, salonmuziek van Jules Demersseman, muziek van de Vlaamse componist Wouter Lenaerts, nieuw werk van Scott McAllister en tot slot het wondermooie *Oblivion* van Astor Piazzolla. Je zal bekoord worden door de ongewone combinatie van viool, piano en saxofoon.

Info en reservatie
CC Ter Dilft
03 890 69 30
www.terdilft.be

Supervlieg

Zondag 26 april · van 13 tot 18 uur · 6 euro

Lees meer op pagina 10 en 11.

Tijdens deze sprankelende familie happening vol met kunsten en kunstjes zal je opnieuw kunnen smullen van theater en circus, muziek, workshops en ander vertier ...

Info
CC Ter Dilft
03 890 69 30
www.terdilft.be

Tentoonstelling SWEET 18 Hedendaagse kunst, mode en design geïnspireerd door de 18de eeuw

Van 1 mei tot en met 5 juli 2015
elke vrijdag, zaterdag en zondag
en op feestdagen van 13 tot 18 uur
8 euro

Groepsbezoeken met *afternoon tea*
op weekdays tussen 10 en 18 uur.

Lees meer op pagina 6 en 7.



BEELDBANK

Koko Flanel

Vijfentwintig jaar geleden, op 23 februari 1990, ging *Koko Flanel* in première. De film van Stijn Coninx lokte toen meer dan één miljoen mensen naar de bioscoop. Sindsdien gingen er vele duizenden dvd's over de toonbank en wordt de film met de regelmaat van de klok heruitgezonden op tv. De belangrijkste acteurs waren Urbanus, Bea Van der Maat, Willeke van Ammelrooy, Herbert Flack, Ann Petersen en Jan Declair. Maar in het laatste kwartier speelt ook het kasteel een hoofdrol. Het begint met een tuinhuis, dat links naast het gebouw in vlammen opgaat. Daarna zijn de vestibule en de

spiegelzaal bijzonder herkenbaar als kleedkamers en op het einde vormt de voorgevel het decor voor een spectaculair défilé. Heel wat Hingenaars herinneren zich nog de wekenlange opbouw van de catwalk, de waterpartijen en de tribunes op de oprijlaan. Sommigen mochten ook figureren als toeschouwer tijdens de nachtenlange opnames. In 1990 was het kasteel eigendom van de Vlaamse overheid en stond het leeg. Niemand van de aanwezigen had toen kunnen vermoeden dat 25 jaar later het kasteel helemaal gerestaureerd zou zijn en volop bezig aan een nieuw leven...

